LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 8982:1-19.

Skåne
Skytts hd.
Fru Alstads sn.
avskrivet 1943.

Uppt. av Olof Christofferson
Långåkra, Fru Alstad

Valborgs - el. 1:a majfirandet.

avskrift tillsänd O. C-n.
27/4 1943

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

11

M. 8982 : 1.

Valborgs ~~Majfirandet~~ i gamla dagar.

(på olika sätt delstavids det äldre

Valborgsmässoafton firades i äldre tider (liksom nu)
på högtiden kallas den numera
att tända Maj i byn på Valborgsmässodagen den 1 maj
(kallades Philippus och Jakobi dag) och
härleder sitt ursprung från en anglo-saxisk prin-
sessa, ~~dotter~~ kung Richards dotter Valburgis som dog
år 780 såsom abbedissa i klostret Heidenheim i Würtem-
berg. Den 1 maj blev Valborg av påven förkla-
rad för helgon och åkallades i skärsliden för att
frångärska av åkrarnas fruktbarhet. I åld-
dra tider avbildades hon i regel med en olje-
flaska och tre sädesax. Hon anses numera så
helig att det ej kunnat gro på ~~fram~~vallfärd en
helande olja. Under trädgårdsmästeriets framsteg kan
man på icke undra (över) att den heliga Valborg kommit
att avlåta den hednisko värjaren till Freja ära och
god årsväxt det kommande året, just nu då träd
och ~~buskar~~ började ~~grö~~ grönska i trädgården
och blommorna sticka i knopp.
Många personer veta omtala
~~Gamla seder~~ traditioner äga rum i samband
i äldre tider även här i Skåne
att ~~på~~ uppfunnes flera valborgsmässo-
afton och dansade ~~kring~~ kring åt två
att trädgårdarna voro de bäst vårdade. Eldarne
matades med trädgrenar och i den samma hade upptänts de under fastan ut-
klädda "fastelansbabbona" ~~som~~ ~~som~~ ~~som~~
~~vid~~ ~~som~~ ~~på~~ ~~som~~ ~~som~~ ~~som~~
~~som~~ ~~som~~ ~~som

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

2/M 8982:2

Så te ex. [illegible] Svan Trädgård år 1928 i Ekbis-

torp år 1928 gjort följande [illegible] uppteckning:

En gammal man här i Ekbistorp har berättat för mig att han av sina föräldrar hört att trakten befolkning i hednatiden brukade samlas vid dessa stendösar en gång varje [illegible] dag var därvid ett levande barn offrades och upphängdes. Sedan offringen verkställts dansade menigheten efter trumman och barnens [illegible] gjäll hela natten ända till soluppgången.

Den gamla leken "Liten lever än" härleder sig säkerligen från detta barnoffer. Tydligt offerprat med flint [illegible] knivar eller stungit ett offer bemärkes det, liksom vissa i leken, att gå från den ena till den andra tills det dog och under leken sade man som i leken: "Liten lever än."

Detta hednisk[illegible] sed eller sammanhang torde utforskas till en del på de döda förfäderna stendösar vara så man ännu kan se många s. k. elddyrkarnas eller offerplatser, ex. a Täshultenarna a Svarvinge dösa, Hilpetan i Tommarp och a flera andra ställen.

Att detta hednisk[illegible] bruk levat kvar i folkminnet är så mätta utan all tvivel by sen och man har berättat det för små barn och vad som försiggått där, det glömmes nog ej så lätt av de flesta.

För övrigt är det [illegible] fullt tydligt bevisat aldenstad den hundenniske ärkebiskopen Johannes Dros i sin synodalförordning på 1280-talet förbjuder "de danser och slyggo sanger som ordinen vissa aftnar och natter plägade sjungas efter hednisk bruk och sedvanor."

De gamla omtalade s. k. gångdagen som också kallats [illegible] hållits vid denna tiden men sedan av prästerna förlagts till Kors mässo dagar. Ursprungligen har tydligen [illegible] folket gått och gnytt bönor till Frej eller Frejas ära, ty de ramsor jag därom hört i [illegible] barndomen kunna omöjligen vara av kristet katolskt ursprung. Sedan kristendomen införts har naturligtvis sedan uppfattningen av de katolska prästerna och för att de skall kunna göda sig på den ökningen åkerbrukande [illegible] befolkningens bekostnad. [illegible] gamla i Befolkningens åkådning [illegible] sätt har dessa prästerna [illegible] gröna sig kunnat utplåna deras egen gamla sed att gå bring ting åkrarnas gudabild och bedja om god årsväxt, väderligen här [illegible] [illegible] Prästerna har också vid [illegible] denna [illegible] Kors mässo helgelser bringat ett bruk för [illegible] sak därför tillerkänts den s. k. [illegible] helgonskyddet bestående av en eller två kåppar sud av

Avser endast Norrland (utom Västerbotten).

Månad.	Utsädeskorts löpande nr.	Sökandens namn. hemvist.	Meddelat tillstånd att köpa Kilogram. Höstvete.	Vårvete.	Höströg.	Vårråg.	Korn.[1]	Datum för utsädeskortets återkomst.	Enligt utsädeskortet har inköpts Kilogram. Höstvete.	Vårvete.	Höströg.	Vårråg.	Korn.[1]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

+ på ett prosi. [illegible] Kors [illegible] [illegible] [illegible]

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 8982:3.

Säves prästen i Gylle i ett gammalt protokoll

varje kommunalt. Gång dagarne äro säkerligen ett mycket äldre ursprung än [illegible] åtskorna.

[Evenemanden eldsåtas att nedanmämda maj sjungande kan ännöjligen hava excisterat på samma år och samma dag. Eldsåtarna har nog ursprungligen varit vid årets första stunnar dag den 14 April eller också den 20 April då solen går in i Taurus Thrymtelen [illegible] Genom omräkningen av tidräkningen gamla och nya stilarne har tydligen likaledes blint [illegible] förlagd till den [illegible] sista April, då vanligtvis vackert utvecklat sig för majstilens antagande att på så vis fortfarande hvar både i verkligheten med valborgsbål och i folktraditionen ända in i slutet av 1800-talet.

Valborgs aftonen skulle kommunsbåarne dricka "marg i ben" vilket skulle betäs av [illegible] husmännen och inhysesfolk som i äldre tider alldeles också hade någon åtgärd gäss, får, svin eller annat de ej äga någon jord utan betalade den å byns allmänning [illegible] deras rätt. Vid detta "marg i bens"-drickande ingick också bötesal för försumliga gårdsgårdar vilka skulle vara färdiga till dennes dag.

Majsjungandet i gamla dagar var [illegible] som man så vill säga, en "drängafärd" ty det var [illegible] alla socknens drängar som gingo omkring och sjöngo maj i byn i alla socknens gårdar för att därigenom skaffa sig naturaprodukter till ett glatt majgille som tydligen [illegible] allt stått i samband med 1. k. majgreve och pingstbrud vilket av de gamla berättades och förlades till pingstiden. Majsjungande eller majsinnan har år däremot med säkerhet ett band utav de gamla pingstritualerna vid pingstbrud- och majgrevefärderna. Åtminstone har jag icke utav någon gammal hört omtalas att majbrud och majgreve med drängarnas majsjungande skulle hava excisterat.

En gammal man, som om honom berättat, varit 120 år, berättade (1861) följande om ett majgille [illegible] av Skyttehärads byar [illegible] där han, såsom varande den mäst [illegible] maristrade inom byn, blev [illegible] utkorad till ledare och förmanare. Den sista april i kvällningen efter slutat vårarbete samlades alla socknens drängar och åbor [illegible] i byn kapplaten. De voro alla

Avser endast Norrland (utom Västerbotten).

M. 8982:4.

4/

~~Så snart alla~~ vor samlade valdes missionärerna till ordningsman och sångledare. Vid han utkorats höll han ett varmhjärtat tillrådligt gammal regel tal lydelse de " Låtom oss veta att tacka Herren om, ty han är god och hans nådhet varer ifrån evighet till evighet amen. Låtom oss icke hålla vårt lag till något fylleri eller drycknerskap, såsom det hänt Lot och Noach i forna tider; Ty Noach lät ej drucken se och deri var han skammad, och sonen gjorde af sadem spe och vart derföre bannad; hans hynd som icke Lot hjälpte då han sina döttrar skände; det var allt för det fylleri; se vad skam komm hände; oss råder Christus innerligt, att taga oss till vara att drycknerskap och frässes ej stå för i evighet; den dag skall komma hastelig, som tjufven gripes i onda, stora tålgivenhet emmerlig; drinkare tag dig till vara."

Låtom oss hålla vårt lag med enighet, redlighet och kärlighet, så att det kan heta; "Kära bröder och systrar"! Varm alla vid ett sinne, medlidande vänlig, broderlig kärlek; den ena förekomma den andra med inbördes heder och vördnad icke ondt för gott, icke hamnor för hamnor, utan tvärtom välsignelser, ty vi bära det nu och förstå att vi därtill äro kallade att vi skola ärva välsignelse. Låt oss derför icke råtta oss för tiden, ty tiden är ond; men jag hålls det för nå, att denne tidens vedermöda är intet till den herlighet som på oss uppenbaras skall derföre. O, kärleks eld upp-värm vårt sinne! Gif oss allom i hjärtat in att vi samsinnes, som bröder och systrar kära i fred och redlighet som Kristne äro."

"Efter detta tal om hur de skulle uppföra sig anbefalles det med den en Psalm ur samlade Psalmboken nå lydelse!

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Givarens namn och adress	Kontant bidrag Kr.	Varuslag	Kg.	Anm.

Transport Kr.

M. 8982:5.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

5 " Tack min Gud för välsignelse du förlänat mig, låt mig nyttjan dig till ära och min nästa jemlelig, till rätt fromma gagn och nytta, att jag, efter lefnad min, må med glädje få inbjuda uti himlasalen din"

Dessa varningar, vilka de ej lära ha förklingat för öron, ty slagmål och dylikt hördes ej av elsvenskt röpsförfärligt, "nu de va ju kommen brännevin" och de bröt de inte fulla a gamla av, borre sönnia av so mycket de orkat lä dunkla i sig" berättade de gamla kvinnorna.

[Begrafningarna voro ett mycket ceremoniöst bruk i gamla dagar, t ex på Österlen, där i socken med största noggrannhet och ängslighet ett fastlagt ceremoniel iakttogs.]

Sedan begrafningen ägt rum och bestämmelser utfärdats skulle på gemensamt bröllop. I den regel vanligt ovannämnde berättare följd ordningen delades tänzereskarn i två hälfter.

Sedan början gjorts vid det tillfälle, då ämnesbemyndigade skulle och den en hälften skulle gå runt om (högra om) allt berätta alla gårdar norr om kyrkan och den andra hälften skulle gå åved (vänster) om och besöka lagna rader om kyrkan för att sedan träffas på ett bestämt ställe och så gemensamt bjuda på morgonen tjänga in på den gården där man gillet skulle stånda, på samt var bruket man överlåtet. När de så på morgonen tjänga in, skulle hela skaran hava davre (frukost) på den blivande gillesgården, vilket gick om i tur och ordning på alla gårdarne i socknen. På en annan gård i socknen skulle de, (även kallades) tur och ordning, om natten hava en litmat, vilket första gården kallads "bedeställe" i stav ställe för fodras att "fores" (liksom ordet betyder om när hästarne skall fodras vid en resa) till det så kallade "bedehållarna".

Givarens Namn och adress	Kontant bidrag Kr.	Varuslag	Kg.	Anm.
På detta "bede" ställen och dagen "davre" ställen skulle var och en som ville hava sig en supa kunna bjuda på sattlags gillet utan att supa inom sig vilka ofta voro av mustigaste slag och icke rätt gärna lämpa sig för ölengivande.				

Transport kr.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 8982:6

vid denna tid

Det var ~~förr~~ i sydvästra Skåne den bråd[ska]ste vårlögnen och något gälle kunde ~~därför~~ ej komma i fråga, ty dessa ville ej bördorna ~~skaffa~~ skäppa tid vare sig det ena eller andra

Maj gillet kom ~~så~~ därför att anslå till ~~det svåraste arbetet som fanns~~ dess svåraste arbete som fanns då gillet ~~det~~ hölls. Det blev ~~så~~ således också att Mays vårsaffär åt de gode makarne för god vänning. ~~och kunde det vara~~ ~~kvantum som medhanns som levat vore på både denna och~~ ~~att det och denna maj spöngandet~~. I de landskapsbeskrivningen påstås ju att majspöngandet samt spöjsbrud=ok maj grevefärderna äro ett och det samma. Detta är således ett stort fel. Visserligen där det i en majvisa som också sjunges här i sydvästra Skåne "nu ratta vi löv uti ~~ekar~~ tak" ert tak". Detta är tydligen en felaktighet om därmed menas maj (=bakelöv) ty alla de gamla spöjspäk oftatalat med om den saken säger: att "do vi gick å sjung maj do ratte vi gräbynke (Lappa officinalis) ~~och~~ skräppablå tag skägged över bodde stuedarn å stalldarn å i bikupehättorna men om spöges-da do skulle vi maj alt me maj (bake) grena å ente ens glänne pianstrånlann". Som vi av denna utlåtande ser ~~var~~ det ju ej maj grenar som ratten ~~de~~ i taken den första maj.

Då'nn gillet skulle hållas kommo

alla bondpigor och döttra med förmögen beträende av

ägg, mjölk, mjöl, smör, bröd, ~~kokt~~ får kött och

rullkorv "tvillingsattra" m. m. till gillesgården där maj gillet skulle

vara. ~~Utav detta ser vi just att det var ett bonde afton~~

~~var afton som bonden gjorde som tydligen är ett~~

~~minne från det gamla vanliga~~ Maj gillet bestod

av smör och bröd med korv och kött räkat får kött,

(kornegryns gröt) samt ägg ~~kaka~~, äggerätter, kokta ägg, stekta ägg och

med stekt fläsk. Dessutom ~~fanns~~ bjöds det på destillerat

bränvin och rom toddy. Gillet varade ofta

i två dagar med dans och spel av klarinett och fiol.

När dansarna valborg afton ~~gingo~~ gingo i kring

och sjöngo majvisorna förekommo flera varianter:

Den som sjöngs här i Skytts härad 1861 har jag upptecknat efter

ovannämde ~~om han lärt mig vart~~ som sjöng och dem han hörde: på följande sätt först med

ett hälsningsvers:

God afton om vi komma är! M. 8982:7.

Maj du är välkommen!

Förlåt oss om vi väcka er!

Glädjens Gud för en så ljuflig sommar!

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

På "bede" och "dåre" ställena sjöngs detta vers som hälsningsvers:

Vår skog har fått så grön en kapp!

Maj är välkommen!

Stigen opp och bjuder oss ny!

Giv. namn | Giv. adress | Kontant | Bidrag | Varuslag | Kg. | Kr.

~~Gröna linden opp sätt på hatten på~~

Glädjens Gud för en så ljuflig sommar!

Transport kr.

eller också:
vi stå vi alla i en ring

Maj – – –
Vi öppnar såväl
gör dörr och klipper grass
Glädjens Gud – – –

Anm.

Efter detta hälsningsvers sjöng sångerskorna upp "All världens skapare av evighet" i alldeles samma form som (omtalas) i Skytts härad av Nicolovius ~~tre~~ 7 v. 16 tredje raden sjöngs "Gif ärter, rötter, kål, sallat!

LANDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

På de ställen eller gårdar som man visste att det vankades bra till
bästa ~~och goda gåvor~~ (sångerskarna bjöds nämligen på alla ställen
på stående fot å gårdens mer och mindre rikliga med thé, smörgås ål eller
bränvin) och goda gåvor, sjöngs dessutom ett riktigt sådant vår

Välsignade!
O Fader uti ängla-kor,
Maj du är välkommen!
Vi äro dina barn på jörd,
Gläd jens End för en välsignelsedag som nu.
Ditt namn det heligt vare här
i lif och tåra, fjärn och når!

Ditt rike komme ned i fred
Till oss i nåd och kärlighet!
(=kärlighet!)

Din vilje ske på jorderike,
Som den sker i himmelen!

Giv oss i dag vårt daglig bröd
Att vi ej svälta i vår nöd.
(=Vänd bort dyr tid och annan nöd!)

Förlåt vår skuld o Herre kär
Som vi gör dem, oss skyldig är.

M. 8982:8.

Led ej oss i frestelse!
Vi jubla övervinnare.

Förlåt oss från ondo nådelig.
Från syndens slem oss skadelig

Ty ditt är riket och all makt
Maj du är välkommen kraft
Beskydda oss väldelig med din kraft
Gläd jens End för en så ~~glädjelig~~ sjuffelig sommar.

Eftersom vår vårs timret
sjöngs ~~förtjänade~~ psalm-
vår sed.

"Välsigna vårt gröda och vatten du vårt land!
Giv oss nödtorftig föda, välsigna sjö och strand!
Ur himlen dagger fet ma bespisande vår jörd
Ack, fruktbar tiden tåt ma till oss av livsens ord."

~~Efter~~ Härefter bjöds sångerskarna på ovanmämnde öl och bränvin
Under förfriskningarne lagas ett och annat skämt vårs
t. ex. om den kvinnliga ungdomen var upplupen och
glad, hände det ej att de sjöng följande stickmål:

Nästa år vi komma här
Maj du är välkommen!
So står der en magre ne på ans ~~på mors på mors~~ gång
Gläd jens End för en så sjuffelig sommar.

Transport kr.

Hände det t. ex. att någon av åhörarna ej ville sjunga med

Givarens namn och adress	Kontant bidrag Kr	Varuslag	Kg.	Anm.

sångna utan betagande gav oss ~~ett tagall~~ ett "tagall" och
lägga sig. Då fick han ej följande smädevärs:

So sov, so sov, du lade stud
Ti kroger och ramnar ska di ned.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 8982. 9.

11

I sall bondfalken ej ville ~~tiga~~ upp eller sången skarra
å ladas att dra dit ~~upp~~ "Ingenstans växer" eller dylikt uppstämdes
~~[illegible]~~; samma vanvördig hälsning som
~~till den store tranen~~.

~~Se hi hi hi hi hi hi hi hi~~
~~Hej du välkommen~~
~~Vi kryga o [illegible] ed [illegible] ud~~ går ud
eller dylikt.

Här stå vi alla invid gär vägg.
Och få vi inte stinga kan [illegible] to gäss ägg.
~~Och få vi inte stinga kan [illegible] to gäss ägg.~~
~~eller dylikt~~;
~~Ja so hi so hi so blått so blått~~
~~Ja so hi so hi so blått so blått~~
~~me rören i en tjörne krone~~
~~[illegible] i en tjörne krone.~~

När sångarskarn stadd blivit väl undfägnad av
de unga att gneven till deras mej gillen blev tillkännagiven
vid avtågandet till dalarna av [illegible] som Ballads sjön
(sånden nagon [illegible])

Tack och tack, så väl gjort ha!
(i fall någon dylik sammanhang det "i" vilket
betydde mor i hunt.)
~~Hej du är väl kommen!~~
Förr gå vi så fick, den va så bra!
Gladjens Gud för en så gäfflig sommar.

Vår skog har fått så grön en hatt
Och alla gröna ängar
I sovn dött! Vi bo gonatt!
I sovn gott i gjära sängar

Nu gå vi alla från går går
~~Utan kommen igen till nästa år.~~
Hej du är väl kommen
Utan kommen igen till nästa år.
Gladjens Gud för en så gäfflig sommer.

Transport kr.

namn	adress	Kontant lidrag Kr.	Varuslag	Kg.	Anm.

Givarens

Utav andra sångare har jag icke hört att
en annan sång än denna här. Skryt
härmed av föfänlig lydelse!

12 God afton om Ni komma är!

Maj är väl kommen,
Förlåt att om vi väcka Er.

Sommarn är ljuflig förmyndarinnan
~~Maj är välkommen~~ säljande för Rasmus sjung maj visan
Nu komma vi ute för gård
Maj är väl kommen
Och fråga om vi sjunga få får.
Gladjens ~~gud~~ för en så ljuflig sommar

Ty bära vi en maj i by
och prisa den med sånger ny

Ty vinterns sång är landetår
För tårat och gråtet gråtmen är.

Den lilla lärkans ljufva klang
Går upp i sky med majesång.

Wälkommen är maj månads tid
Gudsnåden sina sommar blid.

Förlåna ass ett gynnigt år
Bevara både hus och gård

Stark humla hänga på tånga
Så back malvåt på ängarna

Ej mjölk och smör, ahn ~~rått~~ gul
Bovete och lill vete grät.

Ej hvita vase och honing sät
Till lärdem, matachtjes och mjöd

Låt hönen värpa ägg på sat
Till panna kaka ägga mat

Nu ställe vi kaj ute ett tak
Det skall vi så se i morgondag

God natt och tack ska Ni ha!
Maj är väl kommen
För gåven den var gamla bra
Gladjens en för en så ljuflig sommar.

(Forts.)

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV
M. 8982:10

På maj gillet sjöngs och spelades samt dansades en annan maj vise som började sålunda:
"I dadan fyste maj,
I dadan fyste maj, maj, maj, maj, maj
I dadan fyste maj."
refrängen i en långtrall.

Ehuru prästerna gjort allt vad i deras makt stått att för-
hindra detta gamla majfirande majsjungningen
har alltmera fortgått. I Skytts och Wennerbergs
herdestämningsböcker omtalas flera åtal mot sant lags-
och majfärder. Så t. ex. omtalas det att år 1723
hade kronobefallningsmannen Brant vid sam-
manträdet åtalat samtliga gästabudsgångare "för det
de druckit hela lördags natten och förnummat
guds tjenst andre söndagen efter påsk."

Svarandarne tillstodo, att de gått omkring och
sjungit maj om lördags natten, men förnekade,
att de förnummat kyrkoherde Befallningsmannen
förtedda en skrivelse från pastor Öhrenberg,
däri denne uppgaf, att klockaren hört några av dan-
garne i kyrkan, men hade åter mått vista ut
den, när intet betsed var med dem." Befallnings-
mannen yrkade ansvar jemväl åt dem, som

Transport Kr.

Namn och adress	Givarens	Kontant bidrag Kr.	Varuslag	Kg.	Anm.

M. 8982: II.
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

153/

varit i kyrkan, emedan de ej kunnat redo
sig vid förhöret, och anhöll att förbud måtte
utfärdas för majgillens vidare förande. Svarande
nu sade sig nu ej kunna neka till sina brott,
men både om förskoning och lovad bättring.

Häradsrättens utslag lyder: Gillbröder, som
en söndagsnatt hafva ute i byn icke allenast sjungit
maj, utan ock både före och efter predikan öfvat dryc-
kesmål, derigenom några af dem försummat guds
tjenst, skola fördetta sätt ahelgande af sabbaten
plikta, likmäktigt Kon. Maj:ts allernådigste för-
ordning om edsv och sabbatsbrott af år 1687,
40 öre Sylfver myntt hvardera. Och vardera dess-
utom denna byns ungdom, tillika med dem öfri-
ga i häradet, åtvarnad att anställa sådanna
lekar, som margillen eller andra dylika upptåg,
antingen om sön- och högtidsdagar, eller om af-
tonen eller natten förut såframt de vilja
undgå laga böter, 40 mark vardera, hvil-
ket vederbörligen skall i alla förfaranden i hära-
det förkunnas."

Sedd. var dräng[illegible] vårgille vilket [illegible] Fogkarna hade också sitt vår-
gille ty de skulle [illegible] bära sig i tider. De gamla omtalade
att barnen i gamla tider [illegible] samlades en viss
vardag och tågade från bud till bud för att sä-
ga de på alla socknens skat och bråkbon de
ofta med hiss spara plundrade på ägg eller unger. I sed-
dan detta var gjord gingo de omkring och vinade korgens
innehåll för allo "konemorn i byen" och gingo för-
sedan vidare [illegible]

"Ja vi ska hälsa ifrå Pär skräck o Pär skadde

Transport kr.

namn	nuvarande adress	Giv[illegible]s	Kontant	Varuslag	Kg.	Anm.

Om I vill ge han litt på hans tånge
alla hans ägg

Ellers ska han ede opp alla gåre ägg e onge!"

(Ellers ska so edor han opp alla gåre gästlinge o pyltinge)

Eljest ska
"Ellers so edor han opp alla jära gästlinge
o pyltinge."

Om de nå attri so [illegible]

M.8982:12.

Som gifva erhållo barnen magra hönsägg, ~~samt~~ fläsk, bröd och mjölk, mildt allt mottog efter hand.

Efter att hade barnen ett litet maj gille ~~på ett hus~~ hos en vanlig ~~bonde~~ gumma (ej på bondgård) som ville åtaga sig att laga en god ~~*~~ äggkaka ~~och~~ av de erhållna äggen och mjölken, vartill åts bröd och stekt fläsk.

*

Valborgsafton spelade spelemannen enligt folktron här sig spela fiol av näcken den han satt under bron vid den brusande vårfloden. Man kunde t. ex. om aftonen lägga sitt fiol och låta den ligga till efter midnatten att gå och hämta den samma. Men nu gällde det att taga sin egen åter, ty det låg en tvåfaldig (fiolen) likadana. Tog man sin egen så kunde man utan vidare spela

M. 8982:13.

14 Vad man mera minns från älvapolskan var sorlig att börja med ty till sist dansade [illegible] och stolar [illegible] i backen om det ej uppklippt av någon och sägs det [illegible] ej hört [illegible] och med att sitta av sin brudgumskal fäststrängarne. Tag mansel fiol dansade man ut i backen medlet samman

Den spelmän kunde också så leklivs vid midnattstimma, då sägen vet: "Stån emot" varefter han spelade så och lät jungen efter. Gjorde denne ej rätt kunde det hända att han blev krampad om händerna så att blodet sickut under naglarne. Elfte övningsdansen var ovannämnde älvapolska efter vilken älvorna dansade bland ängsgräset när männen bröddo sitt silverskin. Denna sista dansleken var på som ovan nämdts sorlig att sträcka på ty då dansade på mark och vrak i backen där de sönt mitt tills de voro uppslitna, så att bara huvudet [illegible] skallen var kvar.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

16. Herden. M.8982:14.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hon ("Påhören", gick sin valborgsmässoronde. Han skulle nämligen valborgsaftonen gå ut i kärren och vatten ~~kasta~~ gravar ~~uppkasta~~ för att plock "kablar" (kabbelörts (calla palustris)) och deraf brända dels ett stort kors och dels ~~ett~~ mindre dito. I senare tider kontrakteras detta av de s.k. "vakt-pojkarna" — och jag har själv som barn varit med då de brände sådana små "smörkors." Sedan Hören fått sina kors färdiga, gick han omkring i byn på alla bondgårdar, bärande det stora korset framför sig. Utav de mindre korsen utdelade han ett åt varje ko på alla tällar i byn, vilket skulle vara ett tecken att nu skulle sommararbetet taga sin början. Bondkvinnorna hade att laga små "smörstyrke kors" med 4 ägg 2 marker bröd och en sup, samt något fläsk för varje, varefter kommupp hängde ~~Påhören~~ korset på bjälken i stugan, der det

Denna krans hörde Påhören till, som gick sin valborgsmässoronde. (Lappträ Lattjalaby)

17/ skulle vilja för kommaren. Den er-
hålles som naturabetalning och kallades
kornmat. Den gamla hörevisan
lydde:

M8982:15

"I dar som i går
och flaskan vid lår
och rätt som vi går
så ta vi ass en tår."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En annan hörevisa har följande lydelse:

Den gamla hörevisan lyde:

"I da som i går
O flaskan ve lår
O rätt som vi gå
So ta vi ass en tår"

Den annan hörevisa har följande lydelse:

Ja kan inte (tjöv) komma den sammanen.

M. 8982:16.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

n:1

~~Det för övrigt överensstämmande sätt, på vilket de landsbetäckande~~
~~vrenägen att kor t. ex. kor betyder "kvarlämnade" skadeträdes~~
~~magi. Som bekant sådde på ägobundna kor (tjur) för att Eriks~~
~~mässa skapar~~.

Vad mening var det nu med, att det den första maj
skulle sättas "gråbynke" och skräppor i takåsarna
kan jag ej göra reda för. Jag tänkte alltså på att fråga dem
efter ordsäken och nu äro mina berättare ej mera. De berättade
också att det upprepades ugglor, skator och kråkor på nor-
stad därför nu ~~men om det var~~ den 1 de maj eller också dagen
~~innebär kan jag ej avgöra~~. Jag har t. o. m. en gång sett

Transport kr.

Vid pingstliden

tor och

namn	adress	Kontant bidrag Kr.	Varuslag	Kg.	Anm.
GIVARENS					

som ~~jag ett ögonblick~~ en ung flicka ~~på~~ högst upprepad med ugglans
mat därav och utbrakta vingar i. Att såväl gråbynke och
skräppor sättande i takåsarna som högst uppspikningen har haft
något minne från hednatiden och dess bruk är utom allt tvivel

anbuna

elle är

ACC. N:R. M. 8982:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 8982:17.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Som ovan nämdes hålls majgillet på ej [illegible] att bönderna
hade tillsått, men det påstås ej desmed så mycken del lärda
av handlingarna säga, "de sammanlagda ägget och mjölken gömdes
till pingstgillet." Vej det något på sig själv att det ej är sista ty
matsmältan på ej bra och derunder ägget bakjäsa ej dugligen
till äggakaka.

ACC. N:R. M. 8982:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 8982:18.

nr 3 So li so li du laeluntid
Maj — —
Ti prosjr og ravnar eda ger ud

nr 4 (og så vi inte sjunga kan f. m ta gara (ägg)
eller askiä
Ja so li, so li so blätt, so blätt
me röfrum i un törnebuske.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

ACC. N:R. M. 8982 : 19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 8982 : 19.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Jungfru Maria och hennes Son
Maj var välkomn
De gingo till Jerusalem
Allt så vidt som världen står
Sjungar i ära och
blommar